

TOTO! JE TLAČOVÁ SPRÁVA

12. apríl 2022, Bratislava

výstava —

BOŽENA PLOCHÁŇOVÁ — ÚPLNÉ POLUDŠTENIE OPICE

Kurátori výstavy: tím TOTO! je galéria

dátum —

otvorenie výstavy – štvrtok 28. 4. 2022 o 18.00 hod.

(režim COVID automatu počas otvorenia výstavy podľa aktuálnych nariadení)

miesto —

TOTO! je galéria, Moskovská ul. 29 v Bratislave

Opice z našej police. Gulko Bombuľko. Osmijanko a Osmidunčo. Stovky stripov Bill a Mary a Meduška. To všetko kedysi nakreslila a vyfarbila Božena Plocháňová. Veď hej! Poznatelňou ju robila výrazná čierna linka. Jasná farby. A obyčajná radosť z obyčajných vecí.

Hej, je to tak. Božena Plocháňová za roky tvorby v našich predstavách zrástla s predstavou humoru – čakali sme ho od nej – a ona tú predstavu prijala za svoju. Pevne sa zachytila v žánri a ostala v ňom vlastne celý profesionálny život. Kreslila pre deti aj pre dospelých. Tak nejako každodenne. Bola prítomná v novinách, časopisoch s výtvarnými glosami vtedajšej súčasnosti – občas s komunálnou satirou, väčšinou s každodenným láskavým humorom.

Jej vtipné ilustrácie boli také intenzívne, že sa v nich čitateľky a čitatelia mohli vidieť. Spoznali sa, boli si blízki vo všetkých tých dobových baretkách, pruhovaných tričkách, podpätkoch aj károvaných košeliach. Jednoducho ste ich mohli stretnúť kedykoľvek na ulici, v obchode, v škole. Alebo aj doma.

Tvorila veľa. To, samozrejme, prispelo k rozpoznateľnosti jej tvorby – jednoducho sa vykreslila. Jej diela niesli vlastnú značku: „Aha, Plocháňová!“

Aj keď na Slovensko prišla z Prahy, patrila k prvým, ktoré nabúrali stereotyp, že ženy nie sú rovnako vtipné ako muži. Jej ilustrácie sú „rýchle“, dravé, ľudia na nich sú stále v pohybe.

Tak prídte a pátrajte s nami.

Originály tých ilustrácií stojí za to vidieť.

Od 28. 4. 2022 do 14. 7. 2022 v TOTO! je galéria na Moskovskej 29 v Bratislave.

(režim COVID automatu počas trvania výstavy podľa aktuálnych nariadení)

Výstavu z verejných zdrojov podporil **Fond na podporu umenia**.

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.

Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com

Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com

Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria

Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.

Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00

alebo na zvanie | dobrovoľné vstupné

BOŽENA PLOCHÁŇOVÁ (1929 – 2020)

vyrástla v Prahe na Vinohradoch, študovala na Štátnej grafickej škole. Keď sa vydala za slovenského výtvarníka Antona Hajdučíka (mimochodom, dlho sa aj podpisovala Hajdučíková, alebo Plocháňová – Hajdučíková), odišla s ním do Bratislavy. Jej prvé zamestnanie však nebolo vo výtvarnom umení, ale krátko pracovala v Slovenskom národnom divadle, bola baletkou, elévkou. Od roku 1952 až do jeho zániku v 90. rokoch pôsobila v humoristickom časopise Roháč, pre ktorý vytvorila dnes už kultový seriál stripov Bill a Mary. Rovnako však ilustrovala pre detské časopisy Včielka, Zornička aj Slniečko. Vytvárala titulky a kreslené skeče pre Slovenskú televíziu. Ilustrovala množstvo detských aj humoristických kníh, napríklad Ako Jožko Pletko poplietol si všetko (1955) – tá je vlastne považovaná za jej prvú knižku, Cirkus Hopsasa (1956), aj Bola raz jedna trieda (1956), Opice z našej police (1966), Osmijankove rozprávky (1973), Dobrodružstvá Samka Klamka (1974) od Kristy Bendovej, Hrdinský zápisník od Kláry Jarunkovej (1960), Dank a Janka (1961) od Márie Ďuríčkovej, O Štoplíkovi od Hany Ponickéj (1961), Meduška (1970) od Eleny Čepčekovej a mnoho ďalších. Vytvorila aj diafilm Tréningy Edka Baletka na motívy príbehu Ernesta Petríka (1962) alebo solitér Veselá škola varenia od Žely Inoveckej (1965) a, samozrejme, množstvo učebníc – Slovenský jazyk pre IV. ročník (1979), Veľká dobrodružná vlastiveda (1979), Pišem azbukou (1980), Hravá geometria (1991), či Chemická čítanka (1991). No a, samozrejme, ilustrovala aj príbehy Astrid Lindgrenovej – Slávnoš u Pipi Dlhej Pančuchy (1985).

TOTO! je taká galéria, v ktorej sú vystavené ilustrácie – obrázky, ktoré si pamätáme z knižiek, čo sme čítali ako deti, aj z tých, čo si teraz čítame so svojimi deťmi. Ilustrátorov, čo ich namaľovali, však často ani nepoznáme: veď koho by napadlo hľadať niekde na konci knihy meno napísané drobnými písmenkami. A tak nám často uniká, aká je slovenská ilustrátorská tradícia úžasná. A aj to, že ilustrácia je také isté umelecké dielo ako obraz či grafika. Zaslúži si visieť v galérii. Alebo u vás doma. Nech sa páči, vstúpte: www.totojegaleria.sk.

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.
Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.
Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00
alebo na zvanie | dobrovoľné vstupné